



Idrottsminnen

Nr 2 • mars 2014



Britt Strandberg, "Hälsinglands bästa idrottsman 1960"

Olympisk guldmedaljör i stafett 3x5 km.

Dessutom nybliven 80-åring, den 31 mars.

Grattis !

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap

Idrottsminnen nr 2 • 2014 • Årgång 23

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap (HHS)

Hemsida: www.HIS.se

Bankgiro: 273-0133

Styrelsen 2014

Ordförande:	Erik Wiger, Järvsö	0651-480 25	070-749 00 38
Vice ordförande:	Gösta Löf, Söderhamn	0270-105 09	
Sekreterare:	vakant		
Kassör:	Owe Flodin, Korskögen	0651-221 64	070-569 08 31
Ledamöter:	Arne Ström, Söderhamn	0270-149 35	070-323 75 75
	Harry Enestig, Bollnäs	0278-15645	070-547 20 95
	Karl-Inge Brelin		
	Erling Strandberg		076-822 23 74
Suppleanter:	Conny Forsell	0278-666124	
	Leif Styrman		
Hedersledamöter:	Carl-Fredrik Spansk, Söderhamn	0270-138 87	
	Olle Hedgren, Söderhamn	0270-106 89	
Valberedning:	Olle Arvidsson		
	Ragnar Sundberg		
	Vakant		

Idrottsminnen

C/o Erik Wiger, Yckelsbo, 820 40 Järvsö
erik@wiger.net

Redaktion Erik Wiger (kontaktuppgifter se ovan)
Conny Forsell 0278-66 61 24 (b), conny-forsell@telia.com

Redaktören har ordet



Trägen vinner,...

lyder ett gammalt ordspråk och jobbar man bara träget kam man förändra.

Ett gott exempel är ett mångårigt försök att få Svenska Friidrottsförbundet att ta hand om idrottshistoriskt material som förvarades i högar på en vind ovanför kanliet i Solna.

Det rörde sig om något ton papper. Det mesta kunde slängas men det fanns en hel del viktiga historiska dokument som behövde gallras ut.

Efter 2-3 år av påstötningar kom beskedet att allt skulle köras till "tippen" i samband med förbundskansliets flyttning till nya lokaler i Hammarby Sjöstad. Nu var det slutdiskuterat och bestämt.

Goda råd var dyra.

Från Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap tog vi kontakt med Hälsinglands Friidrottsförbund och fick dem att, med vår hjälp, skriva en motion till Svenska Friidrottsförbundets årsmöte 2013. HFIF skrev och skickade in motionen.

På förbundets årsmöte gick motionen igenom och förbundsmötet uppdrog åt förbundsstyrelsen att ta fram

"Riktlinjer för arkivering inom Svensk Friidrott - distrikt och föreningar" helt i enlighet med motionen.

Arbetet med att sortera och arkivera materialet på vinden har påbörjats, enligt uppgift.

Tack Hälsinglands Friidrottsförbunds styrelse för gott samarbete!

Trägen vinner på andra områden också och ett par nyheter kan presenteras:

1. Sällskapets hemsida.

Efter flera års försök har vi äntligen lyckats få till en hemsida som är klar att lägga ut i syberrymden.

Besök den, läs den, skicka inlägg!

Adressen är: www.HIHS.se

2. Anläggning för att visa klassiska idrottsreferat från TV.

Centralföreningen för Idrottens Främjande har köpt rätten att visa klassiska idrottsreferat från TV och nu har vi fått tillgång till detta.

540 klassiska referat, 183 inslag av Jens Linds ”Stopptid” mm
Ingår i det historiska material som kommer att visas i idrottscaféer runt om i distriktet.

Väl mött på Sällskapets idrottscaféer!
(Se annons på sidan 18)

Erik

”Hälsinglands bästa idrottsman 1960

För olympiskt guld i stafett 3x5 km i Squaw Valley, distriktets första OS-medalj, samt hedersam 10^{de} plats på 10 km i OS, blev åter en kvinna ”Hälsinglands bästa idrottsman”. Genom OS-medaljen blev också Britt Strandberg direktkvalificerad som ”Stor Grabb” i Hälsingland”.

När mottagaren av Hälsingeguldet, eller Hälsinglands bästa idrottsman som det då hette, skulle utses efter idrottsåret 1960 var valet ganska lätt. För vad kunde överträffa ett OS-guld, Hälsinglands första?

Självklart blev det Britt Strandberg, Edsbyns IF, som fick utmärkelsen efter i första hand OS-guldet i stafett och en tiondeplacering i det individuella milloppet vid OS i Squaw Valley.

Det svenska stafettlaget ledde praktiskt taget från start till mål. Britt Strandberg åkte andra sträckan och hon fick gå ut i ledning. Irma Johansson (Kalix) kunde bädda för ledning efter att storfavoriten Sovjets åkare ramlat i starten och hamnat på efterkälken.

Britt Strandberg växlade över till Sonja Edström-Ruthström (Luleå) i ensamt majestät och hade därmed i praktiken lagt grunden för den svenska segern.

Även om stafettguldet 1960 var höjdpunkten i Britt Strandbergs karriär så blev det ytterligare två OS-medaljer för henne, 1964 (Innsbruck) och 1968 (Grenoble), båda i stafett och båda i valören silver.

Men det hade kunnat bli en fjärde medalj också, på milloppet 1964 då hon kom på den förargliga fjärdeplatsen.

-Jag hade tagit minst brons om jag bara hade fått matchning utefter spåret, sade hon med bitter underton vid en intervju för 20-talet år sedan. Inte en enda mellantid fick jag under hela loppet. Vi damer var inte värda så mycket utan det var bara herrarna som gälde.

Tre OS fick alltså Britt Strandberg vara med i och det blev en medalj i varje. Därutöver blev det bland annat deltagande i två VM, Zakopane 1962 och Oslo 1966. Även där blev det medalj med hem i bagaget, stafettsilver från Zakopane och stafettbrons från Oslo.

Stafettseger i Lahtis 1967, tillsammans med Barbro Martinsson och Toini Gustafsson (Rönnlund) också en tung merit.

Under Britt Strandbergs tid i längdspåren åktes det bara klassisk stil och det var bara två distanser som gällde, 5 och 10 kilometer.

Den inhemska konkurrensen var stenhård med Sonja Edström-Ruthström och Toini Gustafsson-Rönnlund i spetsen. Men en individuell SM-seger lyckades i alla fall Britt Strandberg ta, på 10 kilometer 1961.

Däremot blev det många mästerskap för Edsbyns IF i lag och stafett, nio respektive sex.

Att Britt Strandberg började åka skidor var egentligen en ren slump.

- Det skulle bli en byalagstävling mellan Hennan, där jag bodde, och Ramsjö. Någon frågade om jag ville vara med i laget eftersom jag hade varit rätt bra på skoltävlingarna när jag var i sköldern. Så jag började träna och när det gick bra för mig började jag tävla också.

Hon tävlade för Hennans SK, jobbade som affärsbiträde och

fick antingen träna på lunchrasten då det var dagsljus eller också efter landsvägen. Något elljusspår fanns inte då.

Efter hennes framgångar inom Hälsingland blev hon snart värvad till Edsbyns IF. Första tiden bodde och jobbade hon kavr i Hennan och bara tävlade för Edsbyn men efter några år gick flyttlasset till Edsbyn.

- Då förbättrades förutsättningarna väsentligt. Jag var hemmafru på dagarna och kunde träna på dagtid. Dessutom fanns bra ledare i föreningen med Erik Persson och Erik Erlandsson i spetsen. Sedan får man inte glömma Edsbyverkens materiella hjälp och resurser.

Tungt före och isiga spår var det som Britt Strandberg gillade bäst.

När sedan den idrottsliga karriären tog slut måste hon tänka på den civila karriären.

- Jag hade bara sjuårig folkskola och ett jobb som handelsbiträde bakom mig så jag fick tänka på en utbildning till någonting. Detta någonting blev vården och utbildning till operationssköterska. Till Gävle flyttade hon 1974 vilket betyder att hon nu har bott där halva sitt liv eftersom Britt, som numera heter Lundén, just firat sin 80-årsdag. Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap lyfter på luvan och sällar sig till gratulanterna!



Conny Forsell

Sällskapets årsmöte.

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap höll sitt årsmöte i Ljusdal, den 4 mars 2014. Mötet hölls i SISU:s lokaler i gamla stationshuset, numera Resecentrum.

15 närvarande medlemmar omvalde Erik Wiger till ordförande för kommande verksamhetsår. Nya i styrelsen blev Karl-Inge Brelin, Ljusne, och Erling Strandberg, Bergsjö, efter Kjell Lundberg, Söderhamn, och Stefan Skalman, Hudiksvall, som båda tackat nej till omval.

Efter avslutade mötesförhandslingat premiärvisades gamla idrottsklassiker från TV med hjälp av en nyanskaffad utrustning för att visa de idrottsfilmer och referat som Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande (SCIF) köpt sändningsrätt till och sedan ställt till idrottens förfogande.

Årsmötet avslutades med kaffe och gemytligt "idrottssnack".



FORSKARPRISET 2014.

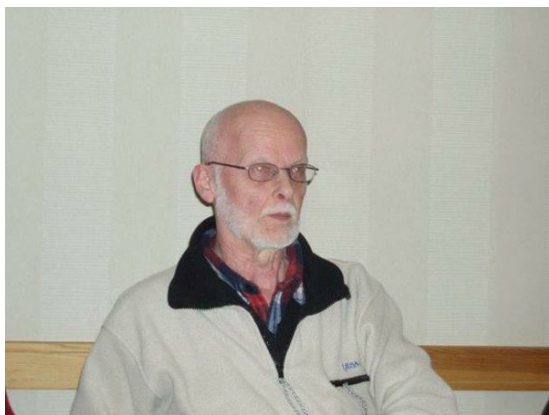
Hälsinglands Idrotthistoriska Sällskap har beslutat att forskarpriset för 2014 tilldelas Conny Forsell, Växbo.

Conny Forsell har under många år arbetat med att samla in uppgifter om idrottsplatser inom Bollnäs kommun, många idag bortglömda.

Dokumentationen har avgränsats till att omfatta idrottsplatser, där aktiviteter skett i reglerade former. Trots avgränsningen är antalet redovisade platser imponerande stort. Det vittnar om att han lagt ner en stor arbetsinsats under flera år.

Sitt pionjärarbete följer han upp med att på kartor markera samtliga idrottsplatser.

Hans insats har lagt grunden och kommer säkert att inspirera andra - idrottshistoriskt intresserade - att Börja forska och dokumentera historien om den



"egna" arenans tillkomst och alla aktiviteter och tävlingar som där skett under årens lopp.

OS-deltagare med hälsingeanknytning.

En förterckningöver olympier med hälsinge-anknytning publiceradse för några år sedan. Nya olympiader har tillfört nya namn till listan men även några tidigare olympier har befunnits ha anknytning till Hälsingland, som t.ex. de två första namnen på denna nya lista:

Ahldén, Erik, Bellevue IK, friidrott 1948. Född i Ramsjö, uppväxt i Skästra. Fyra på 5000 m, 14.25,6.

Alnevik, Folke, friidrott, 1948. Född i Arbrå, tävlade för I14 IF (Gävle). Oplacerad på 400 meter, ingick i bronslaget på 4x400 meter.

Andersson, Lotten, simning, 1964 och 1968. Tävlade för Timrå AIF och Linköpings ASS. Edsbybo sedan 70-talet.

Andersson (Westberg), Per, Hybo AIK, skidskytte, 1980.

Atterwall, Lennart, friidrott, IFK Knislinge, fyra i spjut 1936. Lärare i Färila på 40-talet, tävlade då för Färila IF och hade distriktsrekordet i spjut ett 30-tal år.

Bengtsson, Ingvar, friidrott. Söderhamnare som tävlade för Gefle IF då han blev femma på 800 meter 1948.

Berg, Ove, friidrott, Hofors AIF. Oplacerad i försöken på 1500 meter 1968. Från Alfta och Alfta GIF.

Bergman, Anders, ishockey(målvakt). Bollnäsgrabb, som efter ungdomsåren i Bollnäs IS via MoDo AIK och Färjestads BK kom med i det svenska lag som tog brons 1988.

Bergström, Anders, skidor. Uppväxt i Los. Loos IF, Iggesunds SK och Hudiksvalls IF innan han flyttade till Domnarvets GIF. 1994 och 1998.

Bettembourg, Hans, tyngdlyftning. Blomsterbindare från Falun. Brons i 90 kg-klassen 1972. Tävlade några år för Dönje AK.

Bodelid. Meeri, skidor. Från Borås (IK Ymer). Bodde många år i Delsbo och tävlade för Delsbo IF. 1972.

Borglund, Peter, friidrott, Gefle IF. Spjutkastare från Söderhamn. Nia i finalen 1988. Med också 1992.

Brink, Jörgen, skidor, IFK Umeå. Började sin karriär i Delsbo IF. 2002 och 2006.

Brolin, Tomas, fotboll, Parma AC. Började i Näsvikens IK. Kanske Hälsinglands mest kände idrottsman. Kvartsfinal 1992.

Byhlén, Erik, friidrott. Inledde sin karriär i Bollnäs GIF men flyttade till Stockholm och SolK Hellas. Silver på 4x400 1924 och silver på 800 1928.

Cronstedt, Jean, gymnastik, Stockholms GF. 105:e man i 12-kamp 1960. Överläkare vid Bollnäs sjukhus på 70-talet.

Domeij, Sofia, skidskytte, Örnsköldsviks

**skidskytteförening. Född i Ljusdal. 41 på sprint,
41 på jaktstart 2010.**

**Ekholm, Jan, fotboll, IFK Sundsvall. Inledde sin
karriär i Söderhamn dit han sedan återvände.
Kvartsfinal 1992.**

**Eriksson, Bengt, "Silver-Bengt", IF Friska Viljor,
nordisk kombination. Bodde många år i
Fredriksfors utanför Delsbo. 1956 och 1960.**

**Eriksson, Christofer, skidskytte, Tullus SG. Från
Ilsbo. 2014. På plats med fick inte starta i något
av loppen.**

**Eriksson, Per, friidrott, Ljusne AIK. Sjua i tiokamp
1948. Far till Thomas (se nedan).**

**Eriksson, Thomas, friidrott, Arbrå IK. Med i både
höjd och tresteg 1984.**

**Görlin, Carina, skidor, Hudiksvalls IF. Kom från
Sollefteå men tävlade en kort period för
Hudiksvalls IF. 1992.**

**Hammarström, Rune, skridsko, SK Fyrishof.
Uppväxt i Åsbacka och började i Bollnäs CK. Nia
på 5000 och sextonde på 10000 1948.**

**Hasselqvist, Kjell, kanot, Jönköpings KK.
Edsbybo sedan 70-talet. 1976.
Helsing, Johnny, tyngdlyftning, Dönje AK.**

Alftabo. Fjortonde i 56 kg-klassen 1980.

J:son Skog, Nils, skytte, Hudiksvalls SG. 43:e man på frigevär 1912. Hälsinglands förste olympier.

Jacobsson-Olsson, Magareta, alpint, Sollefteå GIF. Född och uppväxt i Järvsö. 16 i slalom och 25 i störtlopp 1952.

Johansson, Frida, friidrott, Västhälsinge FI. Ljusdalstjej som tog sig till semifinal på 400 häck 1992.

Jonsson, Carina, bågskytte, BSK Hudik. 1988.

Jäder, Stig, Jäderfors SK, skidor. Tävlade några säsonger för Edsbyns SK. 1980.

Kammerling, Anna-Karin, simning, Sundsvalls SS via Bollnäs SS och Söderhamns SS. Semifinaler 50 fritt och 100 fjäril, brons på 4x100 fritt 2000, semifinal 100 fritt, med i 4x100 fritt 2004, utslagen i försök på 50 fritt, final 4x100 medley (laget diskvalificerat för felväxling) 2008.

Karlsson, Ann-Marie, "Mia", skidor, Hudiksvalls IF. Kom från IFK Sävsjö. 1992.

Larsson, Peter, skidor, Bergnäsets AIK. Diskvalificerad i kvartsfinal, sprint, 2002, 13 i sprint 2006. Tävlade några säsonger för

Hudiksvalls IF.

Limby, Tommy, skidor, Orsa IF. Tävlade några säsonger för Edsbyns SK. 1976.

Lind, Björn, skidor, Hudiksvalls IF. Fyra, sprint, 2002. Guld såväl individuellt som i stafett på sprint 2006.

((Lund, Eva, curling, Härnösands CK. Guld i lag 2006. Gift med coachen Stefan Lund från Söderhamn))

Lundh, Yngve, cykel, Bollnäs CK. "Flygande målaren". Fyra i lag och 16 individuellt i landsvägsloppet 1952.

Lundquist, Jens, bordtennis, Söderhamns UIF. Utslagen i kvartsfinalen, laget utslaget i grupp-spelet 2008. Med i lagtävlingen 2012.

Magnusson, Per-Alvar, "Palle", simning, Uppsala SS. Bollnäsgrabb. Fyra på 4x200 fritt 1980.

Magnuson, Thomas, skidor, Delsbo IF. Ursprungligen från Motala. 28:e på 30 km och fyra i stafett 1972.

Matsbo, Martin, skidor, IFK Hedemora. Värvad till Hudiksvalls IF säsongen efter det att han ingått i det svenska stafettlag som tog brons 1936.

Myhrer, André, alpint, Bergsjö IF. Fyra i slalom 2006. Brons slalom, körde ur i storslalom 2010. Körde ur i slalom 2014.

Mårtensson, Stig, cykel, Fredrikshofs IF. Söderhamnare som blev lagfyra och 18 individuellt i landsvägsloppet 1952.

Nilsson, Eric, friidrott, IFK Sundsvall. Sedermera mejerichef i Bollnäs. Oplacerad på 3000 meter hinder 1948.

Nilsson, Klaus-Göran, tyngdlyftning, Baltic Club. Tävlade en tid för Dönje AK. 1984.

Nordgren, Rolf, backhoppning, Bollnäs GIF. Elfte man i såväl stora som lilla backen 1972.

Olsson, Eva, skidor, Delsbo IF. Femma på både 5 och 10 km samt fyra i stafett 1976. Med även 1972 och 1980. Fanbärare 1980.

Olsson, Gun, friidrott, IFK Helsingborg. Kom från Ljusne AIK. 1972.

Persson, Jonas, cykel, SK Fyrishof, Från Bollnäs och Bollnäs CK. 17:e man på 1 km-loppet 1936.

Peters, Erich, gymnastik, Sandvikens GA. Bodde en tid i Edsbyn. 17 i lag och 166 individuellt 1952.

Richardsson, Daniel, Hudiksvalls IF, skidor. 2010: Guld i stafett, sjunde man på 50 km, 22 på 15 km och 23 på jaktstart. 2014: Guld i stafett,

**brons på 15 km, sjunde man på skiathlon och
åttonde på 50 km.**

**von Scheele, Thomas, bordtennis, Malmö FF.
Började i IK Kometen (Bollnäs) och spelade
många säsonger i Söderhamns UIF. 1996.**

**Sjölin, Gunnar, skridsko, Sandarne SIF och IK
Wega (Göteborg). Tolfte man på 5000 meter 1956,
33:e på 500 och 15:e på 1500 meter 1960.**

**Stefansson, Nils, bobsleigh, Djurgårdens IF.
Sprinter från Söderhamns IF. 19:e i tvåmansbob
och 21 i fyrmansbob 1984.**

**Strand, Hans, skytte, Söderala AIK. Sjätte man på
korthåll, liggande, 1984.**

**Strandberg, Britt, skidor, Edsbyns IF. Guld i
stafett 1960, silver i stafett 1964 och 1968. Fyra
på 10 km 1964. Hälsinglands första guldmedaljör
i OS.**

**Styf, Erik, backhoppning, Ljusdals IF. Föll i OS-
backen 1956.**

**Swingstedt, Karin, skidor, Stockviks IF. Kom från
Hassela IF. 1988 och 1992.**

**Södergren, Anders, skidor, Östersunds
SK/Hudiksvalls IF. Mo-grabb med IFK Bergvik
som moderklubb. Brons i stafett, femma i
skiathlon, sexa på 50 km och elva på 15 km 2006.
Guld i stafett, nionde på 50 km, tionde på**

jaktstart och 25 på 15 km 2010. Sjua på 50 km och 14 på skiathlon 2014. Fanbärare 2014.

Södergren, Benny, skidor, Edsbyns SK. Från Hällby Brunns IF (Eskilstuna). Utpräglad sprinter som skrällde med brons på 50 km, tre dagar efter att han vunnit startsträckan i stafett 1976.

Tällberg, Pär-Inge, backhoppning, Bollnäs GIF. 1988 och 1992.

Tällberg, Staffan, backhoppning, Bollnäs GIF. Åtta i båda backarna 1988. Med även 1992 och 1994.

Unger, Göran, friidrott, IFK Djursholm. Blev sedan hälsinge (Bollnäs och Ljusdal). Femkampare 1924.

Westin, Marie-Helene, "Billan", skidor, Hudiksvalls IF. Kom från Sollefteå SK. 1988, 1992, 1994.

Åkerblom, Ulf, bobsleigh, Djurgårdens IF. Sprinter från Söderhamns IF, ingick i Carl-Erik "Jätten" Erikssons fyrmansbob 1984.

Ädel, Gun, skidor, Edsbyns IF. Från Arbrå. 1964.

Idrottscaféer...

**med visning av gamla idrottsklassiker ur STV:s
rika arkiv. Vi kan välja ur en katalog med 540
idrottsinslag, 183 "Stopptid" m.m.**

Tisdag 15/4 Hudiksvall, Glyshallen, kl. 19.00

Tisdag 22/4 Järvsö, Järvzoo, kl. 18.30.

**Torsdag 24/4 Bollnäs, HSB (Tågmästaren)
Alftavägen 2 A nb, kl. 18.30**

**Tisdag 29/4 Söderhamn, SUIF:s loaler,
Kungsgatan 30 A, kl. 19.00**

Entré: 50:- kr - Fika ingår.

Välkommen!

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap.



Gör ett besök i Glada Hudik

Här finns den unika miljön och sveriges gladaste handelsstad med ett 80tal butiker, restauranger och cafeér mitt i centrum.



Kommun o näringsliv i samverkan

ETT RIKARE LIV – FÖR OSS ALLA

Under den senaste tioårsperioden har Sociala Fonden och Sundbladiska Fonden vid Iggesund delat ut drygt 2 miljoner årligen till föreningslivet i Hälsingland och Härjedalen. Pengarna är till stöd för aktiviteter och investeringar i föreningar med ungdomsverksamhet.

Fonderna är fristående, men styrs av representanter för Holmenföretagen i Hudiksvall och de fackliga organisationerna inom företagen.

Ett starkt föreningsliv i Hälsingland gör det lättare att rekrytera och behålla arbetskraft i vår region. Och ger oss som redan bor här en rikare fritid.

IGGESUND
HOLMEN GROUP
iggesund.com

